

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

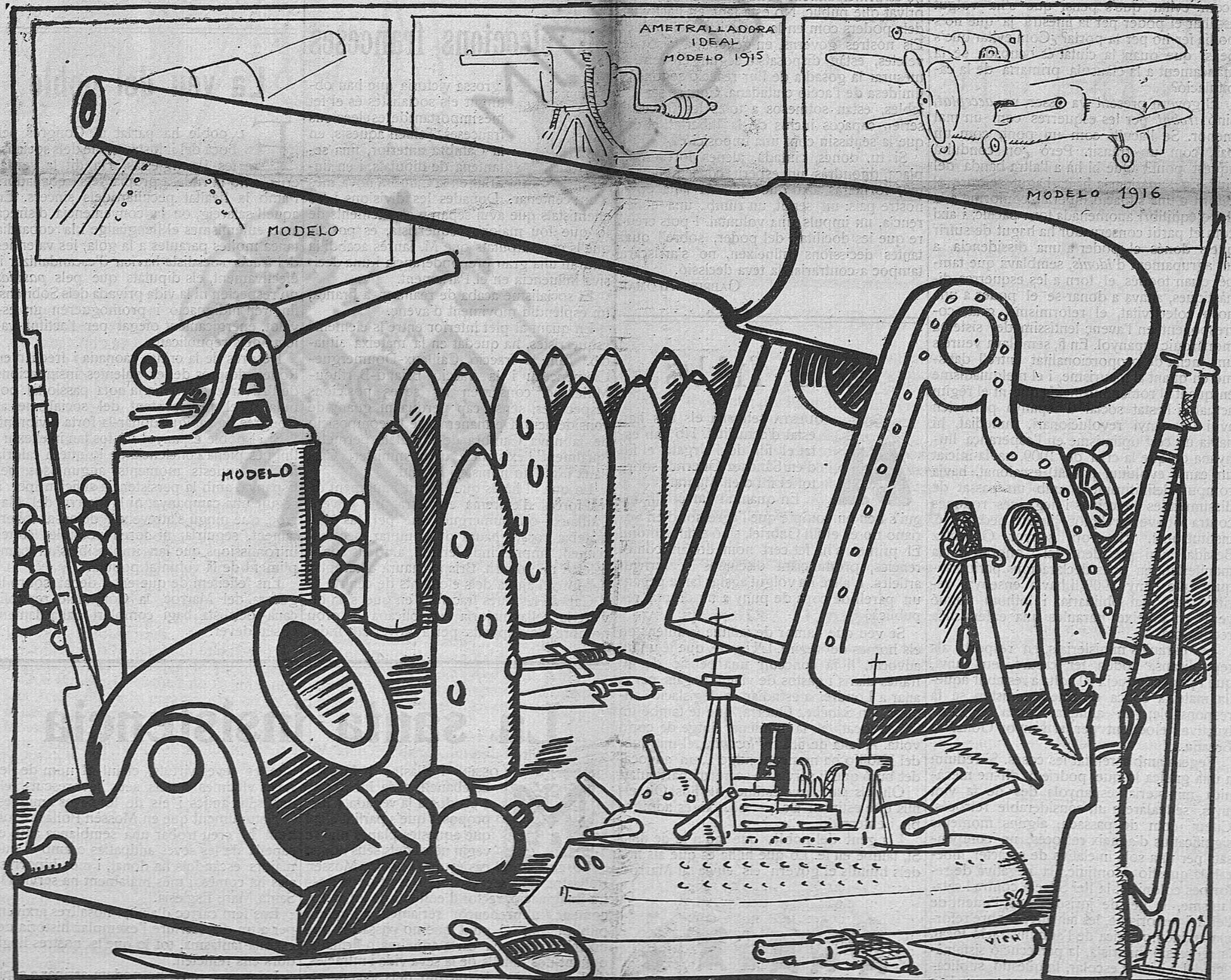
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

QÜESTIÓ DE NOMS

D'aquestes coses, abans, en deien eines de fer mal; avui ne diuen "clarividentes intuiciones"...

La representació del govern

No cal dissimular-ho. Entre'l govern i l'opinió lliberal hi ha un compte no saldat. Interrupcions irades i violentes, com les dels amics Castrovido i Soriano, no son més que sobtades explosions d'aqueixa animositat. Flota en l'aire una ombra no satisfeta. Hi ha un desequilibri no compensat, en una invisible proporció de justícies. Ens cal induir-ne conseqüències. —S'ha romput la solidaritat nacional entre dues Espanyes: la de la tradició i la de la renovació. Es ja impossible que un govern pugui ésser representació armònica d'una i altra, o transacció momentània entre l'una i l'altra. El govern actual volgué ésser-ho, i ell mateix ha hagut de renunciar violentament a continuar-hi. —Hi ha, per altra part, una divergència entre'l poder i el poble, una divergència que danya les fonts mateixes d'aqueixa autoritat, ja que'l poder deixa d'ésser delegació i representació del poble. Però concretem-nos ara a la representació del govern davant el poble, després de les seves declaracions solidaritzant-se en l'obra de 1909.

L'entrada d'aquest govern, no cal negar-ho, va presentar-se i oferir-se com una d'aquelles transaccions, dolcificacions, atenuacions. No tenia, en rigor, dret a afirmar-se avui, aqueix govern, com a continuador del 1909, sense que una immediata dimissió facilités al país la conformació o el rebuig d'aqueixa nova significança. No éssent així ¿com evitar que's pensi que s'ha volgut assaltar el poder per la finestra ja que no's podia fer-ho per la porta? ¿Com evitar que's pensi que quan la ciutat és ocupada se fa mancament a la clàusula primària de la capitulació?

El govern present va ésser, no *acceptat*, sinó *trobat* per les esquerres com un mal menor. Se l'acullí com un pont, com un pas, com un trànsit. Però ¿on conduirà aquest pont? Què hi ha a l'altra banda del riu? En l'apariència hi ha hagut sempre el reform d'una situació lliberal, conforme a la llei d'equilibri anomenada torn pacífic; i així com el partit conservador ha hagut de sofrir que's donés el poder a una dissidència, a un agrupament d'*idonis*, semblava que també, quan toqués el torn a les esquerres dinàstiques, anava a donar-se el poder a una nova col·lectivitat, el reformisme, grau corresponent en l'avenç lentíssim del sistema monàrquic espanyol. En fi, semblava veure's una mena de proporcionalitat entre'l datisme en quant al maurisme, i el melquiadisme en quant al romanisme. Ja que ni el règim actual ni l'estat social d'Espanya permeten avui un canvi revolucionari, immediat, hi havia un cert optimisme en l'esperança llunyana de que la crisi de 1909, havia iniciat un canvi evolutiu, pausat, escalonat, havia romput definitivament amb un passat de dissimulades reaccions i negatives rodones contra tot avenç religiós, jurídic, pedagògic, institucional. El propi senyor González Besada, avui president del Congrés, havia manifestat, en unes declaracions periodístiques, que l'any 1909 li havia ensenyat veritats que mai oblidaria; i tothom pogué veure en aqueixes paraules una eufemística rectificació...

Les paraules ministerials, en resposta als republicans, poden fer creure, en canvi, que'l pont condueix tal volta a restablir aquella mateixa època de que'l ministeri se fa responsable; an aquella època tan instructiva i eloqüent per al senyor González Besada...

Vegem amb serenitat les coses. Si reduïm a una gràfica lo que podríem dir-ne mecànica ministerial espanyola des de fa vint anys, senyalarem un considerable retrocés. Citem, com de passada, alguns moments significatius d'aqueix retrocés, no compensats per una sola iniciativa de caràcter lliberal; la qüestió Montjuic, la negativa de reformes colonials, la llei Silvela contra'l catalanisme, la llei de jurisdiccions, l'intent de llei del terrorisme, les tentatives sobre reforma antidemocràtica de l'administració local, la repressió maurista, la persecució sistemàtica del laïcisme escolar, la qüestió suplicatòria, el misteri de l'acció governamental en

la guerra d'Àfrica sustret a l'intervenció de la Cambra i del poble...

I amb tot, vull creure que la voluntat i la consciència del règim eren més aviat el conservatisme pur, l'immobilitat, que no pas el retrocés i la reacció. Semblava, per alguns, que ja erem arribats a lo que sol dir-se el *màxim de les concessions*, i que'l no-conformisme era ja un plany de sectari. Però és que tota situació que no avança retrocedeix, i en política, com en tot, l'immobilitat és impossible. Tot còs passiu se descompon, se desfà, se corromp, deixa pas a les activitats noves, a noves vides que'l destrueixen. El *si* triomfa sempre del *no*.

L'actual ministeri, podem creure-ho, va ésser cridat per a guanyar temps, en virtut de la política interna de *status quo* tan característica dels sistemes que senten llur vida identificada amb un estat social d'immobilitat, d'estanyament. Sols en la apariència, per a les esquerres, el ministeri Dato, podia representar vaga i pàlida evolució, per a deixar temps a que madurés i s'habilités la futura agrupació reformista que heredaria el poder tal volta, després d'un altre grau en l'escala evolutiva. —Per a les dretes, el ministeri Dato representa, contràriament, un compàs d'espera que'ns portarà a la plena rehabilitació del suspirat maurisme pur, un moment de descans en l'eterna marxa regressiva. I lo probable és que'l govern mateix no tingüés ben definida la seva orientació o significança, i deixés a l'atzar dels debats accentuar-la en un o altre sentit, no segons un criteri o una fè, sinó segons un oportunisme i una conveniència.

Dever nostre, lector, és el de suscitar en la massa social de que formes part aqueixa consciència, ausenta del poder. De cada dia estic més convençut de que'l mal d'Espanya no és principalment polític, sinó social, més privat que públic. No està tant en l'activitat dels poders com en la passivitat del poble. Els nostres governs, en general, a fàsis de veletes, estan disposats a seguir el vent, a mesurar la gosadia de llur reacció segons la timidesa de l'acció ciutadana. Com se senten febles, estan sotmesos a totes les forces, i serien capaços inclús de la llibertat, el dia que la sentissin com una imposició.

Si tu, doncs, ciutadà, alenes fort en plaça, difondràs un esperit consensuant i teu, formaràs això que fa tanta falta en el nostre país: un sentit, un rumb, una coherència, un impuls, una voluntat. I pots creure que les dècilitats del poder, sobre'l qual tantes decisions influeixen, no s'arriscarà tampoc a contrariar la teva decisió.

GABRIEL ALOMAR

Els fills

AQUESTA setmana els fills han estat d'actualitat. Ho han estat el fill de l'Urgate, el fill d'en Sánchez Guerra i sobre tot el fill d'en Maura.

En quant al darrer fill, tingui's ben en compte que l'agressor d'en Soriano no és el fill Gabriel, sinó el fill Antoni. El primer s'ha fet cert nom donant conferències, pronunciant discursos i escrivint articles. L'altre ha volgut agafar fama pegant un parell de cops de puny a un diputat republicà.

Se veu que l'amor de família és intens en els homes del règim. L'Urgate, que té un fill advocat, li fa concedir una pensió de 40 francs diaris i gastos de viatge pagats per a anar a Londres a estudiar la legislació anglesa. En Sánchez Guerra, que té també un fill advocat, el fa nomenar jutge de cop i volta. A falta de fills *col·locables*, el marquès del Vadillo ha nomenat jutge a un advocat bufó que li servia de secretari particular.

Oh, els pares que estimen als fills! Oh, els fills que estimen als pares! Això és admirable i enternidor.

I la gent del poble, que no'n té de fills? Si, també en té. Lo que hi ha és que als fills dels humils el govern els envia al Marroc.

De l'elecció d'en Calvet

El senyor Ramón Cavallé i Franquet, de Tarragona, ens dirigeix una llarga carta en la qual se queixa de lo que ha dit el nostre setmanari, respecte a les darreres eleccions senatorials d'aquella província.

La queixa del senyor Cavallé no ens sembla fundada. LA CAMPANA DE GRACIA, va acullir les veus que corrien, segons les quals els diputats republicans senyors Nougués i Domingo, no volien apoiar la candidatura del senyor Calvet. I això és perfectament exacte.

Que després els senyors Domingo i Nougués rectificaren la seva actitud i apoiaren la candidatura republicana? Perfectament. No tenim cap dificultat en fer-ho constar així.

La fè se'n va

Vora la meva patria d'any enrera s'hi escau un Sant Joan que'm fa patir; la fè d'abans s'esmuny de tal manera que apenes ja ningú li va a oferir.

Abans, l'anyal nodrida romeria passava, a dos de fons, vora del sant, després a riure, la munió fugia, i a festejar les fonts d'aquell voltant.

Ara passa de llarg, la santa imatge no reb ex-vots, ni prec, ni argent, ni bada mirant les cares maques de devotes.

La jovenalla, avui, emprèn el viatge per distriutar de la coca ensucrada... i el moltó de Sant Joan no les té totes!

J. COSTA POMÉS

Les eleccions franceses

A grossa victòria que han obtingut els socialistes és el fet més important de les eleccions franceses. Tenien aquests, en la Cambra anterior, una setantena de diputats, i en tindran, en la Cambra nova, més d'un centenar. Donades les divisions i les enemistats que avui separen als elements de lo que fou majoria esquerrista, es pot dir que'ls cent diputats que M. Jaurès acabdilla tindran una gran preponderància i una decisiva influència en el Parlament.

El socialisme acaba de realitzar, a França, un esplèndid moviment d'avenç.

En quant al plet interior entre'ls elements esquerristes, ha quedat en la mateixa situació. Tant la fracció Caillaux-Doumergue-Clemenceau i la fracció Briand-Barthou-Millerand conserven les seves posicions respectives, sense cap perdua ni guany de consideració. De manera que la composició de la nova Cambra de Diputats permetrà igualment l'existència d'un ministeri Caillaux i la d'un ministeri Briand.

Lo que hi ha és que davant l'augment de les forces d'extrema esquerra, un govern Caillaux—o Doumergue, que pel cas és la mateixa cosa,—haurà de comptar necessàriament, imprescindiblement, amb els socialistes, i un govern Briand haurà d'acceptar per força l'ajuda dels elements de centre.

Cap de les dues fraccions en que s'ha dividit la vella majoria republicana té prou nombre de diputats per a governar inde-

pendentment. Això complica d'una manera extraordinària el problema polític de la República i fa molt difícil la constitució d'un ministeri fort i de durada.

Per cert que al comentar alguns diaris de Barcelona els resultats de les eleccions franceses, han caigut en errors de gros calibre, errors que demostren la seva poca coneixença de la complexa política interior de la França.

Deixant-se enganyar pels jocs de xifres de certes estadístiques, s'ha dit que la Federació de les Esquerres, dirigida per Briand, Barthou i Millerand, no ha fet triomfar més que una trentena de diputats. Els que això afirmen ignoren que, ademés d'aquests, pertanyen a la susdita Federació els setanta i tants diputats republicans d'esquerra, part dels republicans socialistes o socialistes independents, part dels radicals i radicals-socialistes no unificats i fins alguns dels unificats. Hi ha també l'agrupament de l'Unió Republicana (com uns vinticinco diputats) que ja fa temps que està al costat de M. Briand. Així, doncs, la Federació de les Esquerres compta a la nova Cambra amb uns cent cinquanta diputats, que és, poca diferència, el mateix nombre amb que comptava en la passada Cambra.

Per la banda de la Dreta trobem que'ls progressistes, o sigui els moderats que abans estaven dirigits per M. Méline i M. Ribot, han perdut un nombre de llocs considerable, i que'ls monàrquics i nacionalistes n'han guanyat uns quants, no gaires.

Diguin lo que vulguin alguns esperits impressionables i alarmistes, les dretes han deixat d'ésser, a França, un perill seriós, i la República està plenament consolidada, encara que actualment se trobi en un període de renovació.

FULMEN

La veu del poble

EL poble ha parlat al Congrés per boca del il·lustre quefe dels socialistes, Pau Iglesias. Ha dit la veritat crua, amb la rudesia pròpia dels treballadors i amb la llealtat peculiar dels sincers. En aquell safareig, on la conveniència disfrega amb eufemismes el llenguatge i la cobardia tanca moltes paraules a la gola, les valenties del *leader* socialista havien d'escandalitzar i, efectivament, els diputats que pels *pasillos* no respecten ni la vida privada dels Sobirans, fingiren indignació i promogueren un esvalot, enèrgicament ofegat per l'actitud valenta dels republicans.

Després de la crítica raonada i freda d'en Rodés, després de les valentes insinuacions de l'Alvarez, convenia la nota passional popular i el representant del socialisme al Congrés ha sapigut donar-la forta i vibrant.

Si el poble espanyol no fos tan irreflexiu i tingüés plena consciència de lo que li caldria fer en aquests moments anguniosos per Espanya, amb la persistència suficient per a seguir una campanya, ni la guerra del Marroc, que ningú s'atreveix a defensar obertament, seguiria, ni foren possibles certes intromissions que fan impossibles el compliment de la voluntat popular.

Ens felicitem de que en el debat sobre la guerra del Marroc, la Conjunció republicana-socialista hagi complert gallardament el seu dever.

La santa insistència

MOSSÈN Pollastre i Mossèn Estebanell, cada hu per sí, o els dos a la vegada, s'han proposat que's parli d'ells i que aquestes planes mai se vequin netes dels seus noms.

Lo curiós del cas és que'l nostre Mossèn Pollastre, tipu representatiu, fruit de la nostra imaginació, rector d'enlloc i de tot arreu, comença a preocupar seriament a l'opinió pública, fins el punt que no passa dia que no rebem alguna carta anònima o firmada, donant-nos detalls de la seva vida i miracles, de lo que fa i de lo que diu, dels seus pecats

i de les seves virtuts, citant el nom de les seves víctimes i dels seus favorecuts, els dels seus amics i els de les seves amigues.

Naturalment que en Mossèn Pollastre tothom hi creu trobar una semblança amb el capellà de les seves antipaties o amb el que majors escàndols ha donat, i més hipocresies ha comès, i més malament ha servit a la Santa Mare Església.

Ens fem càrrec d'això, i nosaltres arxivem per a un dia escriure l'exemplar historia del capellà-fantasma, tot lo que'ls nostres llegidors ens remeten.

Lo que en canvi no podem arribar a capir

Les coaccions de Mossèn Pollastre

— Cregui'm, jove, si vol que les noies maques facin cas de vostè, no tingui amistat amb els heretges de LA CAMPANA.

és l'interès del senyor rector de la Bonanova, o sigui Mossèn Estebanell, en confondre's amb Mossèn Pollastre, donant-se per al·ludit cada cop que parlem d'aquest darrer.

Estem tips de declarar a tot arreu que és fals de tota falsetat que l'un sigui l'altre, i, per a acabar-nos de desconcertar, no més mancaria que un Mossèn Pollastre ens tirs al cim tot el rigor de les lleis donant-se per calumniat de totes les virtuts que nosaltres hem regonegut en el docte Mossèn Estebanell.

Mai hauriem dit que l'afany de popularitat pogués tant, en certs homes, que per a obtenir-la arrisquessin la seva reputació.

El simpàtic Mossèn Estebanell, l'obscur i modestíssim rector d'una església d'arribal, ha envejat en una hora de pertorbació malèfica la gloria d'un Mossèn Pollastre escandalós i herètic. I ha fet saber que Mossèn Pollastre era ell. Ho ha fet saber a la justícia i a les feligreses.

La justícia fa lo que pot i lo que deu, i les feligreses lo que no poden i lo que no deuen.

Que Mossèn Estebanell no és un sant en tota l'extensió de la paraula, ens ho indica la causa que li està seguint la curia; però a Mossèn Pollastre, si existís, se n'hi seguirien cent, i aquest norantanou de diferencia ja és quelcom per a no permetre confusions.

Lo millor del cas és que ara resulta, segons rumors que arriben fins a nosaltres, que tota la nostra campanya de moralització, que totes les nostres sàtires contra'l terrible Mossèn Pollastre, les inspira un altre capellà.

Qui és?... Amb quin fi?... Oh!... Si Mossèn Estebanell fos en realitat l'encarnadura de Mossèn Pollastre, l'inconegut clergue tindria segurament una poderosa excusa: la dignificació del gremi.

Sentim que això, malgrat les pretensions demostrades pel rector de la Bonanova, no resulti cert.

Podrà haver-hi un ensotanat que's *refocilli* amb les brometes de LA CAMPANA DE GRACIA, però és la pura veritat que obrem pel nostre compte i que no'ns calen inspiradors per a escriure historietes picants que molt abunden entre la clericalla.

I estariem ben frescos que cada rector o capellà que tingués en la seva vida privada quelcom que d'aprop o de lluny fos semblant a lo per nosaltres atribuït a Mossèn Pollastre ens perseguís per injurïes davant dels tribunals de justícia.

De que Mossèn Estebanell ens citi a conciliació per lo que havem dit de Mossèn Pollastre ens en sentim satisfets. Si els jutges convinguessin que en realitat Mossèn Estebanell és el mateix Mossèn Pollastre en persona—cosa que nosaltres negarem sempre—no fóra pas una gran honra pel senyor rector de la Bonanova.

Caldrà, doncs, fer els possibles per a que la causa instada contra LA CAMPANA DE GRACIA pel bo de Mossèn Estebanell, rector de la Bonanova, arribi a l'Audiencia. Allí vindrà tot Barcelona. Serà un gran *vaudeville* on se descobriràn facies d'un caràcter nou, ben edificants i divertides.

Aqueix embolic entre Mossèn Pollastre i Mossèn Estebanell, aqueixa confusió de nom i de persones, ha tingut el privilegi de despertar la curiositat fins de la Premsa de Madrid. D'allí ens escriuen demanant-nos detalls que nosaltres facilitarem amb veritable fruïció.

Emperò consti que posarem gran cura en remarcar lo que és fruit del nostre enginy—tot lo referent a l'història de Mossèn Pollastre—i lo que's pot provar amb documents i testimonis—tot lo referent al virtuós rector de la Bonanova.

Si hi ha insensats que intenten acabar d'una vegada amb la seva reputació, endavant!

El banquet d'en Rodés

Demà vespre se celebra en els menjadors del «Mundial Palace», el banquet organitzat per nostres amics de *El Poble Català* en honor del diputat per Balaguer, Felip Rodés, per sa brillant i valenta campanya, en el Congrés, contra la guerra del Marroc.

Al banquet hi assistiràn tots els prohoms del partit nacionalista-republicà i molts altres que sense ésser correl·ligionaris simpatitzen amb nostra actuació.

LA CAMPANA DE GRACIA hi estarà representada.

Escolta, Dantón

A un nen, fill dels amics J. Grau i Pepeta Augé, batejat civilment fa pocs dies.

Segons he sentit a dir, hi hà persones desenteses que'l teu nom els fa patir i fan la mar de rareses.

Es la gent analfabeta, l'ignorancia anant pel món; ens volen fer la trabeta i encomanar-nos la són.

No te'ls creguis pas, Dantón!

Què saben ells del valent que fou redemptor de França, orador savi, el loqüent pregoner de l'esperança?

Què'n saben del sacrifici de l'estadista profon que obrí un vano de desfici com un matiné horitzont?

Creu-me, riu-te d'ells, Dantón!

La causa del poble esclau trobà amb Dantón gran defensa; fou entre'ls braus un gran brau de grossos punys i alta pensa.

Per la República aimada bé mereix dir-se Colón, i un altar ben alt en cada pit esplèndid, cor fecond.

Quina sort, dir-se Dantón!

A mi em varen estargi un Josep que m'enverina; estic cremat del padri i em fa rabia la padrina.

Si el nom fos com una taca que rentant, rentant, se fon, el meu, que avui tant me raca, ja fóra on el sol se pon.

Ditxós tu que't dius Dantón!

Tinc por que molts te diràn un nom per altre, algún dia; no ho permissis, al ser gran, acut a la rebel·lia.

Procura que no t'encerin; si acàs te claven Antón els hi respons que s'esperin, i els dones un *remojón*.

Mulla'ls ben mullats, Dantón!

J. COSTA POMÉS

Una anècdota d'en Voltaire

EN un llibret de memòries d'en Voltaire, recentment publicat, s'hi llegeix la següent graciosa anècdota:

Un rector estava jugant a cartes amb la seva majordona, quan tot d'un plegat sentí que tocaven la *rematada* de la missa. Com que aquella missa era de Comunió, a correu-cuita va agafar la capsa de les hosties, amb

tan mala fortuna, que totes varen caure per terra. Després de cullides una per una, va córrer cap a l'altar i començà a repartir el pa dels àngels a les devotes.

Una pobre vella vinga fer esforços per a empassar-se l'hostia; no podia de cap manera; s'ofegava, es congestionava... Per últim se l'engolí i exclamà en veu baixa, dirigint-se al rector:

—Està ben segur de que m'ha donat el còs de Jesús, fill del Senyor?

—I ara!... A què vé aquesta pregunta?

—Li dic això perquè, de tant dur que l'he trobat, juraria que és el còs del Pare i no el del Fill.

El rector li acabava de fer empassar, una llana de les que li servien per a jugar a cartes amb la majordona, i que havia recullit de sota la taula barrejada amb les hosties quan aquestes li caigueren per terra.

El caràcter

Es la raça. Els espanyols som amics d'alcançar per la força, allò que podríem aconseguir amb la persuasió. No'ns plauen les coses a les bones, preferint conquerir-les a les males.

El quefe d'un taller podria, amb l'exemple i sapiguent demanar, fer que tots el seus subordinats complissin amb gust i amb acert el seu treball; però prefereix fer d'amo i cridar sense solta, esperverant als obrers que, treballant a disgust, fan mala feina.

Un home d'influència, de diners i d'ingeni podria ésser útil a un poble, amparant amb la seva influència als perseguits injustament, esmersant els seus diners en protegir iniciatives fecondes, guanyant-se les voluntats de tothom amb la seva senzillesa i agradós tracte. Amb aquest procedir seria un veritable pare del seu poble i gosaria de generals simpaties. Doncs, ordinariament, aquest home, prefereix utilitzar la seva influència reventant al pròxim, esmersant els diners protegint pillos i tractar despectivament a tothom per a guanyar-se l'odi dels que vénen obligats a sofrir-lo. D'aquesta fusta són els cacics que pateixen els districtes i que gosen *imposant* lo que podrien obtenir voluntariament.

I lo que fan els majordoms amb els obrers, i els cacics amb els districtes, i les autoritats amb el públic, i tothom amb l'inferior o amb l'adversari, ho fa l'Estat amb els contribuents que mantenen el seu gastó, i amb els ciutadans que utilitzen els seus serveis, i amb tots els que amb els seus organismes tenen alguna relació.

Aquest mateix caràcter és el que'ns perd, a l'Àfrica. Mentre la França avança pas a pas sense pèrdues sensibles de gent, i s'afirma per allà on passa, fundant escoles, construint camins, creant interessos i oferint bona cara i positius aventatges als africans, nosaltres fem bruscament una conquesta, posem cara ferrenya als marroquins i al cap de fora temps d'haver conquerit una nova posició no podem treure'l cap per una finestra sense greu perill de perdre'l cap. I sempre per la deria, heretada dels *tercios* de Flandes, i dels *héroes* de la Reconquesta, i dels creuats, i dels conqueridors del Perú, de volguer guanyar amb una pitrada de valent lo que pot millor i més sòlidament aconseguir-se amb bondat, perseverància i seny.

Però així ens ha fet Déu o la Naturalesa, i així seguirem, pels segles dels segles, malgrat les garrotades que'ns poguem guanyar amb el nostre caràcter.

JEPH DE JESPU

El culpable

Etot això que passa a l'Àfrica; d'aquest desgavell espantós que amenaça acabar amb les nostres darreres energies i amb les poques pessetes que'ns queden, qui n té la culpa?

Jo volia saber-ho. I com que del torneig oratori celebrat al Congrés no'n sortí, ni

remotament, el raig de llum que havia d'il·luminar aquest antre, un matí m'armo de valor i, posant en pràctica allò de «per aigua a la font», vaig anar a *interviewar* a les principals figures de la política espanyola.

El primer va ésser en Romanones.

—Escolti—li dic:—de la qüestió d'Àfrica què'n sab vostè?

—Jo? Res. És un assumpte en el qual no hi vaig ni hi vinc.

—Com és, doncs, que l'opinió, entocudida, s'empenya en creure que'l qui més ha treballat per a enredar-la és vostè?

—L'opinió no sab lo que's diu.

—Es que és la majoria immensa del país la que viu en aquesta creencia.

—Tant se val. Recordi lo que diu l'hsen: «Les majories mai tenen raó».

Bueno. Ja n'hem interrogat un... i continuem a les fosques. Anem pel segon. Aquest serà en Maura.

—Es veritat, don Anton, que l'actual bullit d'Àfrica prové de les desgraciades iniciatives que vostè va tenir mentres sigué al candelero?...
—No ho cregui. Precisament és tot lo contrari. Si la política iniciada per mi al Rif no s'hagués abandonat, altra seria avui la nostra situació en aquelles terres.

—A pesar del 1909 i del Barranc del Lobo?...

—A pesar de tot. Digui lo que vulgui la gent, tinc la consciència tranquil·la i res de lo que actualment succeeix pot imputar-se'm a mi.

Perfectament. Ni en Romanones ni en Maura... Serà tal volta en García Prieto el veritable esguerra-cries del Marroc?... Anem-ho a veure.

—Senyor marquès d'Alhucemas, què me'n diu del galimaties africà?

—Deplorable, deplorable!...

—El país està ja acabant la paciència.

—Ho crec molt bé.

—I com que la ferida li cou, busca al culpable per a exigir-li sense contemplacions la deguda responsabilitat.

—No m'extranya gens. Hi ha moments en la vida dels pobles...

—Lo pitjor és que... sab en qui ha començat a ficar-se la gent?... En vostè.

—Es possible?... En mi?...

—Sí, senyor. No són pocs ja els que a hores d'ara juren i perjuren que vostè és el principal causant de les nostres tribulacions.

—Doncs van completament errats. Lo que jo he fet per a evitar a Espanya complicacions i disgustos, en el litigi africà, no té fi ni compte. Acords amb França, intel·ligències amb Anglaterra, convenis amb les principals nacions... I tot en ares de la pau, tot amb miras a estalviar a Espanya sang, gastos i mals-de-cap.

—Mitja volta, i a interrogar-ne un altre.

—Senyor Dato, comensí a preparar-se.

—Preparar-me... a què?

—No faci el desentès, home, que ja se sab tot. Lo d'Àfrica no pot anar ni amb rodes...

—Quasi, quasi...

—I vostè és qui'n té la culpa.

—Ai pobre de mi!... Tinc en molt mal concepte el món, però aquesta si que no me l'esperava. Jo, colomet pur i ignocent; jo, que no he donat cap ordre, que no he dictat cap disposició, que no he fet moure un home, que no he bellugat un dit respecte a aquest assumpte, com puc ésser culpable de res?...

—De debò?

—De debò.

—M'ho jura?

—Per la presidència del Consell, que és lo que més estimo en el món.

Això s'embolica. Si el culpable no és en Romanones, ni en Maura, ni en García Prieto, ni en Dato, qui doncs serà?

Ah!... Ja hi caic.

Anem-hi desseguida. Forçosament ha d'ésser don...

EL FISCAL (*apareixent de sobte*):—Don què?...

Jo:—Res, res!... Ara noestic per això. Ja l'hi diré un altre dia.

FANTÀSTIC

L'eufemisme

CADA vegada que en Pau Iglesias pren part en un debat important, promou un espantós esvalot al Parlament. És que'l *leader* socialista diu coses brutals i formidables que ningú més que ell gosa dir? No. Tot vé de que en Pau Iglesias no s'avé amb els convencionalismes parlamentaris. Diu les coses cruament, descarnadament, i les anomena pels seus propis noms. En Pau Iglesias no coneix l'eufemisme. És evident.

Oh, l'eufemisme! Consisteix l'eufemisme en dir les coses més greus i en expressar els conceptes més forts mitjançant certes fórmules i rodejos. Emplear l'eufemisme vé a ésser lo mateix que daurar la píndola o que posar sucre a una beguda amargant. I això és lo que fan a cada moment els oradors parlamentaris. Gràcies a l'hàbil ús de l'eufemisme, se pot tractar al contrari de tot lo pitjor d'aquest món sense que l'interessat protesti i sense que el president de la Cambra cridi a l'ordre l'orador.

En el mateix debat sobre el problema del Marroc, podem comprobar que les afirmacions d'en Pau Iglesias que han promogut les irades protestes dels dinàstics, han estat fetes anteriorment per altres oradors, entre ells en Rodés, en Melquiades Alvarez i en Maura. Però aquests han sabut emplear l'eufemisme—si bé en Rodés l'ha reduït a la seva mínima expressió—mentres que en Pau Iglesias ha parlat en el llenguatge senzill i clar dels fills del poble.

Consti, doncs, que els dinàstics i militaristes espanyols no protesten perquè en Pau Iglesias hagi dit horros i infamies. Protesten perquè ha dit el nom de les coses i de les persones tal com és, tal com sona. Amb un polcet de sucre, amb uns quants eufemismes, s'haurien empassat tranquil·lament l'amarguíssima beguda de veritat que'ls ha servit en Pau Iglesias.

FULMEN

SONATA XXXIII

ARA anem bé. Al Congrés ja comencen a ploure nates.

El senyor Soriano, d'ara endavant, ja sabrà que no's pot dir covard an els pares dels valents, i sobre tot si aquests valents han estat educats segons els manaments de la llei de Déu i es recorden del quart: «Honrar pare i mare», i saben bé que'l quint diu «No matar»; però no parla de les plantofades, coces i cops de puny.

Jo lo que us dic avui, com altres vegades, és que en Soriano quasi sempre té raó, i de vegades fa'l tonto; respectant el procediment de don Roderic, que prefereix dir bestia bruta en comptes d'animal irracional, o lladre en lloc de dir «Vostè va pendre una cosa»; trobo que'l llenguatge té d'anar unit al gest i les mans seguir la llengua.

Devia fer molt mala pinta, don Roderic, amb el nas convertit en brollador, el berret abonyegat i la camisa sagnosa.

D'aquí endavant s'exposa a que quan digui Judes a un ministre traïdor, aquest faci un gest a un diputat rural, gest equivalent a una ordre que digués: «Obre-li l'aixeta!», i el diputat s'alçarà i—pa!—plantofada. Desseguida els nassos d'en Soriano brollarien i al batallador diputat se li acabaria la mala sang i es donaria per satisfet amb qualsevol explicació.

Qui m'ha agradat ha sigut l'Iglesias; el *leader* socialista no està per brocs i en comptes d'entretenir-se en xistos i *floreos*, va dient que'l pa vol dir pa; que'l matar-se vol dir guerra, i que entre la gana i la fam no hi ha un pam de diferència.

Que en tots els jocs d'aquest món hi ha qui guanya i hi ha qui perd. Però que hi guanya amb ventajta i que en el joc que juga Espanya no's fa ni allò de:

«Jugar a un infame juego, però jugar con nobleza».

No sabeu la cançó nova?... És divertida. Escolteu:

Els negres: Maura, sí! Maura, sí!

Ell és qui ens ha de salvar.

Els rojos: Maura, no! Maura, no!

Que'ns voldria fusellar.

Els negres: Perque pugui en Maura, perque pugui en Maura, diem un Pare-nostre; que quan ell s'enfilí, que quan ell s'enfilí, tot quedarà nostre.

Els rojos: Si tornava en Maura, si tornava en Maura, no pareu a França; que us atraparà, que us atraparà, puix hi ha una aliança.

Els negres: Maura, sí!

Els rojos: Maura, no!

En Cambó: Que'ls hi sembla un servidó?

Tots: No, no no!...

Ah!... També vaig veure an en Pich fent d'alcalde de veres, en la manifestació cívica, sortint de portar la corona an en Rius i Taullet. Us ho dic de veres, veient-lo tan satisfet saludant amb aquella alegria que l'abusava per dintre, vaig dir:

—Que carai!... Deixeu-li estar una mica més. No veieu com disfruta?

Enric, porteu-me beure que tinc set.

MORITZ XXI

Opinions

AN dit la seva, sobre la guerra del Marroc, els representants de tots els partits polítics.

L'un amb el loquència i valentia; l'altre amb catalana claretat; algun amb miras a una cartera; algun altre amb el pensament a un lloc més alt; tots envolquellant, amb les paraules, una intenció que no apareixia als llavis.

Després de quinze dies d'esmerçar paraules no n'haurem tret res en clar. Tothom està conforme en que la cosa es porta molt malament; però que ningú en té la culpa.

Ningú desitja la guerra, però no hi ha qui prengui una determinació per a acabar-la.

Els terrenys fèrtils d'Espanya resten incults, però ens convenen terroços estèrils a l'Àfrica.

Qui ho entén, qui no ho entén.

Al Congrés ja ha dit la seva opinió, la gent política.

En la Premsa ja han exposat la seva, els elements interessats en l'afar del Marroc.

El poble ja va exposar-la una vegada, i, especialment Catalunya, amb prou claretat.

Malgrat els parers, seguiràn les coses com fins avui.

Però no aquell qui deuria exposar-la, la seva opinió, ha tingut ocasió de fer-ho.

Hauria de preguntar-se què'n pensen, de la guerra del Marroc, els contribuents, que veuen augmentats constantment els seus impostos, sense la compensació d'una trista acció de les mines marroquines o d'un contracte ventajós pels encontorns de Tetuán.

Caldria saber l'opinió que, salvant totes les lleis de la disciplina, exposarien els soldats que lluiten a l'Àfrica, sense l'esperança d'un ascens.

Escoltant tots els parers, podria saber-se l'opinió que veritablement domina, i els servidors d'Espanya, gelosos del seu honor, podrien aleshores recordar que lo que és d'Espanya és dels espanyols, i que acatant la voluntat popular, sigui pel cantó que sigui allà on se decanti, no ha de valdre de menys el bon nom de la nació espanyola.

JOAN DEL NOIA

Desde Mèxic

DIUEN de Mèxic que cada dia són més vivantes les relacions entre'l President de la República, general Huerta, i el seu ministre de la Guerra, general Blanquet.

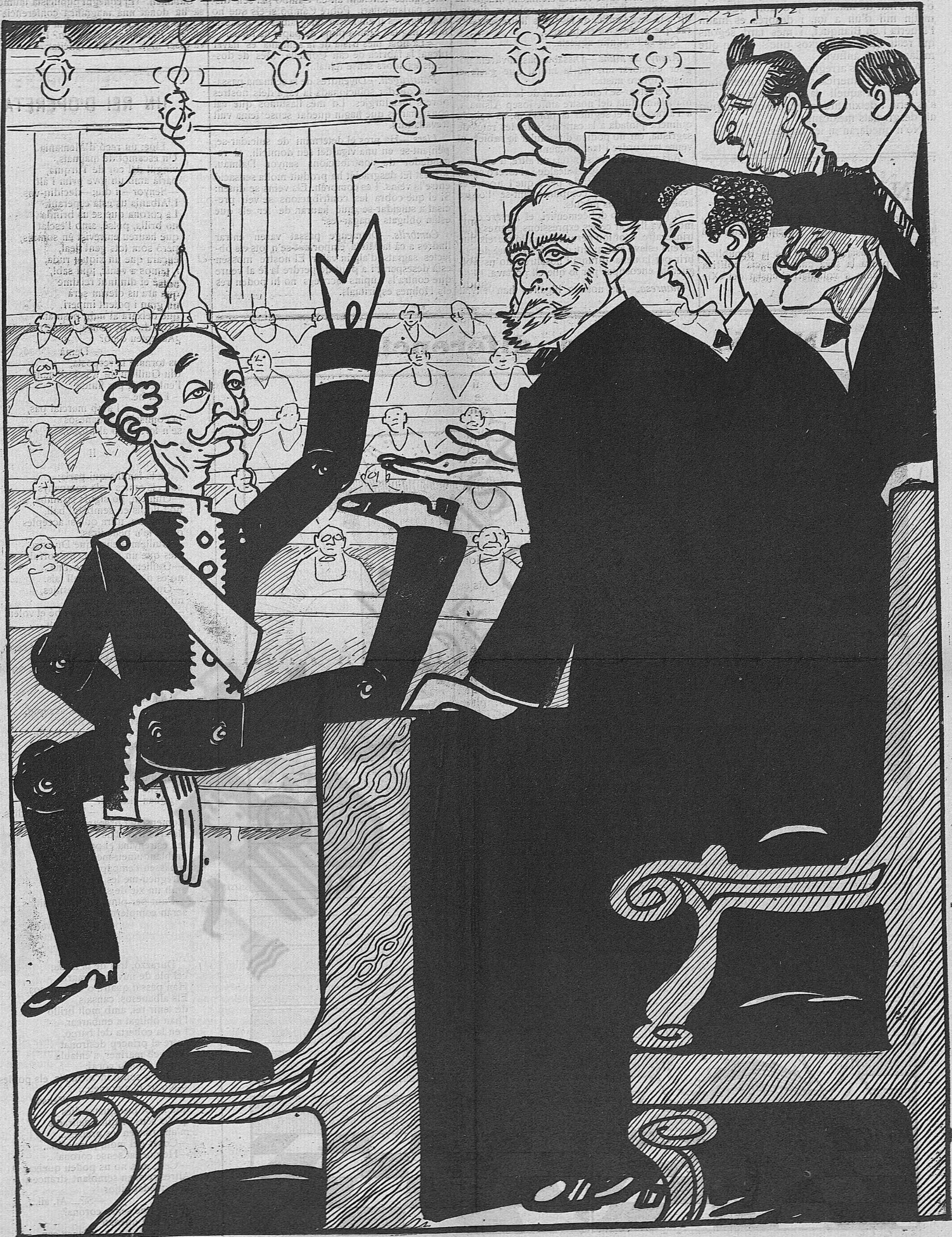
Ai... ai... ai!...

Però, escolteu els motius:

L'Huerta vol fusellar, costi lo que costi, a cent presoners polítics acusats de conspirar contra d'ell, i els vol fusellar en massa.

El ministre de la Guerra s'oposa al bon desig presidencial, alegant que aquesta *hecatombe* contribuiria a empitjorar la situació que travessa el govern.

Contestant als interpel·ladors

En Date. — Això que vostès diuen està molt bé, tenen molta raó, però... ja veuràn... han de considerar que un servidor és persona manada...

Per si se n'han de matar cent d'un plegat o no s'han de matar, és probable que se'n matin mil d'un a un, i després es matin l'Huerta i en Blanquet, i més tard, segons qui resti viu, els mateixos que's tenien que matar de bell antuvi.

A Mèxic tot s'arregla matant. Si els nort-americans abriguen intencions de fer-se séu aquell país, no més cal que s'esperin i deixin tirar pel cantó que vulguin als desgraciats mexicans.

No'n quedaràn ni les ungles.

Notes de fòra

Lloret de Mar.—Als seixanta-sèt anys d'edat ha mort an aquesta vila el conseqüent republicà Josep Masvidal i González.

Fou un entusiasta aimant de la República, posant a prova la seva conseqüència política allistant-se com a voluntari al costat del «Xic de la Barraqueta».

El séu enterro es verificà civilment, malgrat la coacció que feu la clericalia al volguer dissuadir a la seva família de les idees lliurepensadores que professava el difunt.

Que se l'apuntin aquesta.

Arenys de Munt.—Dissabte passat vàrem poguer cerciorar-nos de la moral que gasta el nostre torero místic.

Va efectuar-se l'enterrament de la nena Antonia Alsina, filla del nostre amic Josep Alsina, i, a l'atravessar el seguici la població, es veia la quimera pintada a la cara de totes les rates de sagristia, car no podien dissimular la rabieta al veure tant ordre i tant lluïment.

A la mateixa hora se'n feia un altre, d'enterro, però catòlic, i com que l'alcalde i el torero son... dos, varen enviar recado per a que'l nostre es retrassés un quart, complimentant-se l'ordre amb l'excés de sis minuts.

A l'ésser prop del cementiri, el mestre de la moral va llençar certes expressions, dignes d'un trinxeraire. I tot fou perquè ferem lo mateix que ell ens estava ensenyant: que no's volgué descobrir per la nena difunta i nosaltres no'ns volguem encostipar per lo que ell portava.

Manresa.—Els nostres lligaires han enviat

telegrames felicitant an en Cambó pel séu discurs parlamentari. Pobre Cambó si els que no són lligaires li enviessin telegrames de protesta o de disgust! Quina pluja de paperets blaus!

—La nota més trista de la setmana és haver plegat la fàbrica de cân Comella. Més de dos-cents teixidors sense feina!...

Palafrugell.—Divendres de la setmana passada va quedar solucionada la vaga dels nostres obrers metalúrgics. Lo més llastimós que cal consignar és que hagin quedat sense feina vuit trevalladors.

Llers.—Ha pres el determini de suicidar-se, penjant-se en una viga del séu domicili, el recaudador de contribucions senyor Dalmau. Aquest fet desgraciat ha produït molta sensació entre'ls veïns. I es comprèn. Els veïns se diuen: Si el que cobra les contribucions se veu precisat a suicidar-se ¿què hauràn de fer els que estàn obligats a pagar-les?

Cambrils.—Diumenge passat varen entrar lladres a cà la Missa, emportant-se'n tots els objectes sagrats d'algún valor. El nostre mossèn està desesperat i a punt de perdre la fè al veure que contra'ls Lupins sacríflegs no hi poden res els Holmes espirituals.

Sabadell.—El conegut publicista Jaume Brosa ha donat una magnífica conferència en el Círcol R. Federal. Desenrollà el tema: *Es possible la República a Espanya?* El conferenciant va ésser molt aplaudit i felicitat.

UN REI D'OPERETA

I
Lloc: un recó d'Alemania.
Un escamot de magnats, vingut del cor de Turquia, parla amb un jove prim i alt.
—Senyor—li diu—decidiu-vos. L'Albania us està esperant. La corona que se us brinda no brilla, potsé, amb l'esclat que haureu entrevist en somnis; però som tots gent lleal, encara que un xiquet ruda, i, temps a venir, ¡qui sab!, potsé el diminut reialme que ara us oferim serà un gran i potent imperi que deixarà al món pasmat. Prou dubtar, doncs, noble príncep. ¿Accepteu o no?

—Demà us tornaré la resposta,— diu Guillem de Wied, donant l'entrevista per finida.
—Està bé.—

I amb marcial pas, la comissió d'albanesos se'n torna cap al hostel.

II

Es la família qui parla; són els amics i els companys.
—Guillem, no siguis tarumba, no't fiquis en semblant ball.
—Guillem, mira que si acceptes demà te'n penediràs.
—Guillem, pensa que Durazzo més que un poble és un corral.
—Guillem, aquesta corona no es d'or, es de metall fals.
—Guillem, si la pau desitjies, no't deixis entabanar.
—Guillem, creu als que bé et volen.
—Guillem, no siguis babau.
—Guillem...—

I en Guillem, tot serio, tanca els ulls i baixa el cap.

III

L'endemà.
—Senyors, accepto.
—Sí?... Beneït sigui Alah que sab tocà el cor dels homes. ¡Quina alegria tindran a Albania quan se'n enterin!...
—Aneuse'n, doncs, cap allà i comuniquen la nova als meus estimats vasalls.
—¿Quan vindreu?
—Dintre pocs dies.

Comenseu a preparar els arcs triomfals i el bombo, feu estrenyina el palau, emblanquineu-me la cuina, repasseu l'empaperat i fregueu-me les rajoles amb un xic de sal-fumant.
—Punt per punt, vostres desitjos seràn complerts.
—Doncs, avall!...

IV

Durazzo, tres de la tarda; cel ple de núvols; dimarts. Han passat quatre o cinc mesos. Els albanesos, cansats de tenir rei, amb molt brillo l'han obligat a embarcar. I en la coberta del barco, entre el príncep destronat i un vell mariner, s'entaula aquest tiroteig vocal:
—¿Que'n són d'inconstants, els pobles!
—No us hi amoineu...
—¿Pensar

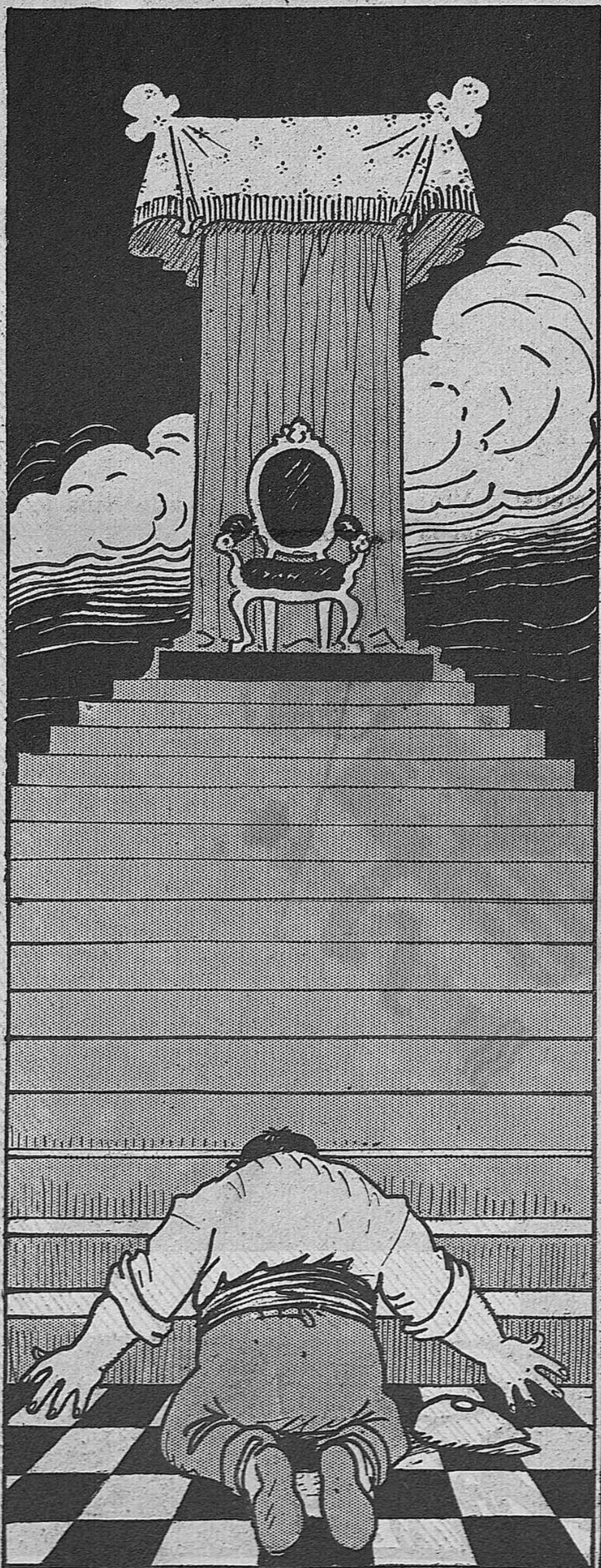
que fa tot just quatre dies que'ls séus visques delirants m'aixordaven les orelles!...
—Coses del món, ja se sab!...
—He quedat sense corona!...
—Cert, més no us podeu queixar. Altres reis, en semblant «trance», han quedat pitjor
—Sí?... Ai, ail!...

¿Pitjor que sense corona?
¿Com han quedat?

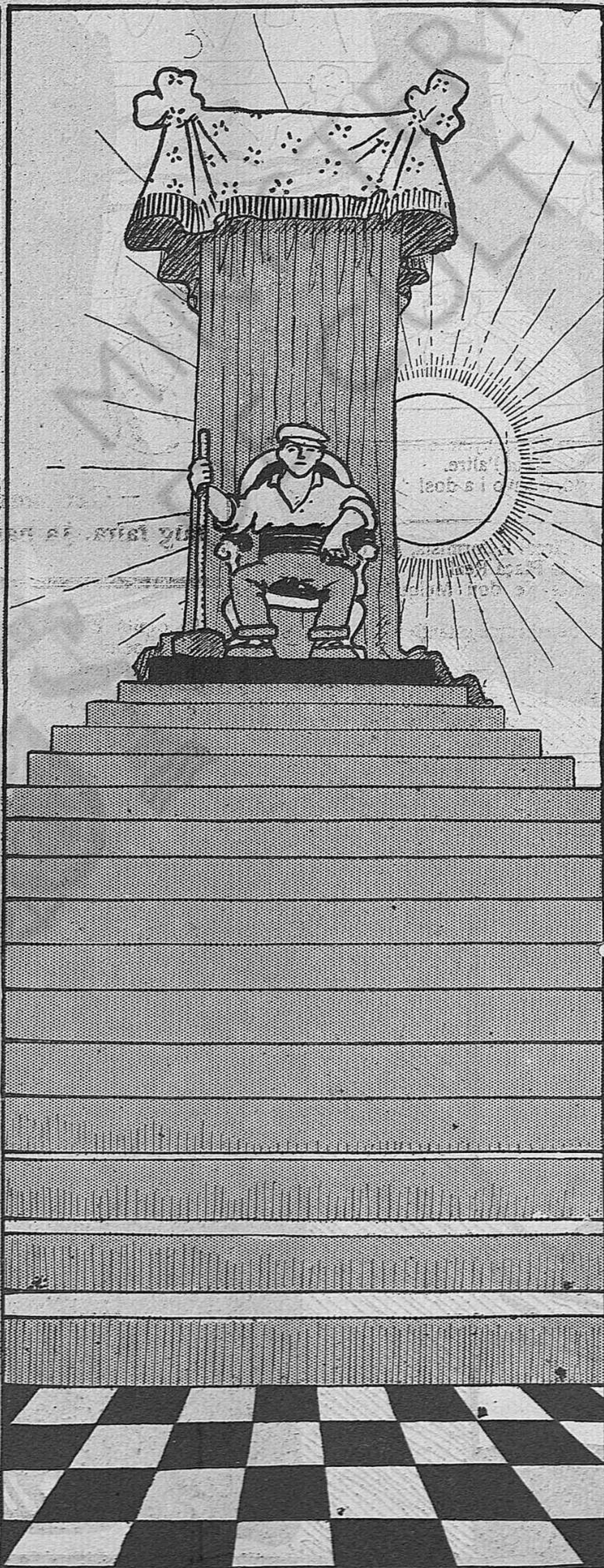
—Sense cap.

C. GUMÀ

No és poca la diferencia!!

L'obrer, tal com el voldrien alguns que's diuen republicans.

L'obrer, tal com el voldriem els que som republicans de veres.

EL PROLETARIAT I LA PREMSA

Diaris obrers

A alguns mesos, entre'ls militants de l'obrerisme català, es parla de la creació d'un diari que defensi íntegrament les reivindicacions proletàries. Segons les nostres referències, és molt possible que, per tot lo que va d'any, sigui un fet la publicació d'un òrgue quotidià de la classe obrera.

Dos diversos agrupaments obrers catalans estan fent gestions i estudis preparatoris en l'indicat sentit. Un d'aquests agrupaments és el socialista. L'altre és el sindicalista. Cada un d'ells treballa pel seu costat. Les diferències que'ls separen fan creure que no uniràn pas els seus esforços per a la fundació d'un diari únic. Apareixeràn dos diaris, o sols el d'una tendència, o cap dels dos; però de segur que no n'apareixerà un que sigui òrgue comú de les dues esmentades tendències.

Els socialistes catalans compten avui amb un setmanari, *La Justicia Social*, que's publica a Reus. No és aquest un periòdic local. S'escampa per tot Catalunya i envia al restant d'Espanya un fort nombre d'exemplars. En una altra ocasió ja vam alabar *La Justicia Social*, que és, sens dubte, el millor periòdic obrer que's publica actualment a Espanya. Els seus números són interessants i vibrants, està ben escrit, té un aspecte tipogràfic agradable i dona una impressió de periòdic europeu.

El tiratge de *La Justicia Social* és important. Tira uns 15.000 exemplars. Amb aquesta base, els elements directores del socialisme català creuen que pot intentar-se, amb grans probabilitats d'èxit, la conversió de *La Justicia Social* en diari. Si el periòdic, publicat quotidianament, mantingués el seu tiratge al nivell d'ara, cubriria amplament tots els seus gastos i tindria una llarga vida assegurada. A l'esdevenir diari, *La Justicia Social* se publicaria a Barcelona.

Els elements sindicalistes projecten tenir un diari per un procediment semblant, és a dir, convertint el setmanari *Solidaridad Obrera* en diari. No tenim prou elements de judici per a dir si l'intent dels sindicalistes té base sòlida. Però ens sembla que no té, de bon troç, tanta base com el projecte dels socialistes. D'altra part, si *Solidaridad Obrera*, diari, conservés el caràcter del setmanari actual, resultaria una cosa ben migrada i arcaica.

FULMEN

REPICS

Un metge dels Estats Units preté haver descobert que l'ànima humana pesa quinze grams justos.

Es bo sapiguer-ho, Els catòlics ja no cal que's gastin diners amb funerals.

L'ànima a dintre d'un sobre i un segell de correus de quinze cèntims.

Filosofies del senyor Esteve:

Un dia, el senyor Esteve, passejant amb el seu fill, es topa amb un pobre captaire tot esparracat.

—Observa, fill meu,—exclama.—Sempre són els més necessitats els que tenen menys diners.

Llegim:

«Es molt fàcil que'l bisbe de Vich assisteixi a la primera pedra del monument an en Verdager».

No serà la primera, doncs. Perque, de pedres, ja n'hi havien tirat d'altres, els bisbes, a mossèn Cinto.

Els empleats de *Los tranvías* també celebren les seves *corridas* de toros benèfiques.

Ja va bé que se'ns tornin toreros, els tranviaris.

D'ara endavant, quan a un matador li costi

molt de despatxar la fera amb l'espasa i la muleta, en Foronda li oferirà... un tramvia. I aleshores... l'orella!

Abans que tot l'il·lustració!

Els governadors de tot arreu es preocupen de que'ls guardies d'ordre públic vagin a les escoles a aprendre una mica de cada cosa.

Fan bé, perque és positiu que'ls serà de molta utilitat.

Avui dia, quasi bé no hi ha més que l'ofici de governador, que no necessita cap estudi.

En el míting jaumista de Madrid, el comte de Rodezno va acabar el seu discurs dient:

—Qui tinga fusells, que'ls guardi; qui no'n tinga; que'n busqui.

Algú creurà que aquesta frase és una valentia?

Ni'ls mils!

El comte de Rodezno, al parlar de fusells, es referia als fusells de carro.

Un dentista yanquí ha calculat, donada l'afició dels americans a fer-se empastar les dents amb or, que, entre Nova-York i San Francisco, passen de dos mil·lions de francs cada any els que s'enterren a dins de les boques d'aquells ciutadans.

Així diguin que d'aquí a un parell de segles els cementiris dels Estats Units seran veritables mines...

El Sant Pare també opina.

Ara mateix, davant del Consistori vaticanista ha opinat que «l'allunyament de l'Esglesia en l'organització social condueix a deplorables conseqüències».

L'allunyament de l'Esglesia?...

Que està de broma, Pius X!

Però si allà on hi ha quatre veïns ja hi aixequen una missa!... Encara la volen més a la vora?

Tot se pot creure.

Ara corre la brama de que serà nomenat batlle de Barcelona don Rosendo Menta.

Després de l'alcalde de goma que havem disfrutat—el gomós Sagnier—no vindrà malament aquest de menta.

O molt ens enganyem o aquest tindrà regust de carmetlo, com l'altre.

A quarto, a xavo i a dos!

El nou Cercle Reformista, ha instal·lat el seu hostatge a la Plaça Real.

Els amics de don Melquiades a la Plaça Real!

Ningú negarà que estan en el seu veritable centre.

A darrera hora se'ns assegura que no serà alcalde de Barcelona el senyor Menta, sinó don Emili Junoy.

Ho celebrarem moltíssim.

Aquest és el veritable alcalde popular.

La nostra administració no necessita menta sinó menta... litat.

Una frase d'en Pich, nostre simpàtic batlle accidental, mentres combatia la concessió de la banda municipal per les processons de Corpus.

«Perque Barcelona és ja una ciutat cosmopolita i per consegüent uns pensen d'una manera i altres d'un altra».

Senyor Pich, vostè, com sempre, continuà confonent les Isles britàniques!

En mig d'una festa celebrada a Londres, una sufrageta va improvisar un discurs socialista, dirigint-lo als reis d'Anglaterra i de Dinamarca, que assistien al acte.

Suposem que a aqueixa bona senyora li alçarien tot seguit les faldilles. Per dos motius: per a clavar-li una surra, i per a cerciorar-se del sexe.

Val a dir que a les dones angleses els sobra lo que'ls falta als homes espanyols.

En Burguete ha presentat la dimissió. En Dato li ha admesa.

Diu que està malalt. I tant malalt!

Els reis assistiran a un àpex d'honor que's donarà a casa la marquesa de Hoyos.

Renunciem a fer el xisto...

En Cambó ha proposat que s'estableixi una setmana parlamentària, la qual sols tindrà quatre dies feiners. La proposta ha tingut èxit. En Cambó és més pràctic de lo que sembla. Déu va reposar un dia i acabava de fer un món, ell ne vol reposar tres i acaba de fer un mal discurs. Jueu, més que jueu!

Un frare xino a la "Defensa Social"

—Germans meus!... Vinc aquí perque allà a la Xina ja no hi faig falta. Ja han proclamat la República!

El capità d'un trasatlàntic amonesta a un mariner perque ha deixat de saludar respectuosament al capellà de abordó:

—Per ventura—li diu—no sabs que'l capellà és el representant de Déu, a la terra?

—A la terra pot-ser sí—respon el mariner—però no pas al mar!

El ministre Sánchez Guerra de pell doble diu que té la cartera. Bé, i la cara?... Potsé encara li té més.

A un ministre en Soriano crec que'l va tractar de Judes, i el ministre va dir: —Bueno: amb una altra... seran dugues.

Quan en Maura, l'altre dia, volgué a en Dato *ensabonar*, aquest va quedar-se a casa, dient: —Demà m'afaitarà.

A mig maig en una esglesia van fer la Missa del Gall. —Del gall? —Sí, d'un gran torero que se'ns torna clerical.

GAITER DEL PENADÈS

Crispín i Companyia: Anirà tot... o part.— J. Costa P.: Li estimaré em dongui vuit dies més de temps. De demà en vuit, li està bé?— Eudald Sala. Ho llegirem amb calma i anirà... lo que

vagi.— R. Salvador: La prosa rimada no fa per a nosaltres. Envii notes de més trascendencia, i veurem.— Josep Caballé: El seu sonet és molt defectuós. Quins defectes té?... Ah! Llegeixi assiduament els bons versaires i vostè mateix ho descobrirà.— Un de Cornellà: Es massa *particular* tot això que'ns explica.— A. P. (Agramunt): Preferim notícies de caràcter polític.— B. D. (Madrid): M'agraden més els xistos de l'Arniches.— E. A. (Argentona): Llagueja massa. No'ns convé.— Enric Lapedra Fàbrega: Farem la deguda tria.— Joan Antich Puquí: Lo mateix li dic.— M.V.: No'l podem complaure.

DICCIONARI CATALÀ - CASTELLÀ & CASTELLÀ - CATALÀ

COMPOST EN PRESENCIA DELS DICCIONARIS PUBLICATS FINS AL DIA I DE LES PRINCIPALS OBRES LITERÀRIES I FILOLÒGIQUES CATALANES, ESPECIALMENT LES D'EN POMPEU FABRA I ENRIQUIT AMB ALGUNS MILERS DE MOTS QUE ENCARA NO S'HAVIEN CATALOGAT, PER

A. ROVIRA I VIRGILI

UN TOMO D'UNES 900 PLANES, IMPRÉS SOBRE UN PAPER FINISSIM I INTRASPARENT, REL·LIGAT AMB PEGAMOID 900 planes, 2 cms. de gruix!! 10 ptes.

JOSEP BURGAS

FLOR DE PICARDÍA

VERSOS D'AMOR I DE PECAT

Un tomo UNA pesseta

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8. Tinta Ch. Lorrilleux y C.

EL CAVALL D'ATILA

Segons *El Parlamentario*, orgue d'en Dato, en Cambó *passarà per la Historia* como *pasa el frío por las atmósferas calientes*.